

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele ali v Ljubljani s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold., 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištvo, na katero naj se blagovoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ker zadnja številka „Slovenskega Naroda“ vsled konfiskacije veliki večini naročnikov nij v roke prišla, ponatisnemo one sestavke, kateri konfiskaciji nijso mogli povoda dati.

● Mladoturkih.

„In tako imamo zdaj Mladonemce, Mladočehe, Mladoslavence, Mladoruse in tudi Mladoturke.“

„Novice“ od 28. avgusta 1872, št. 35 tečaj XXX.

(Nadaljevanje.)

Turek ali Turčin pomeni divjak, razbojnik, torej se sami po Osmanu I. imenujejo Osmanlije in Moslime, po svojem prorokn Mohamedu tudi Mohamedane. Osmanov sin Arkhan je osnoval l. 1328 janičare, katere so jemali iz naropanih kristjanskih dečkov in za vojsko zredili in ki so bili pretorijanci turškega carstva, dokler jim še le pred 30 leti sultan Mahmud nij konca storil, ker je ta divja četa, pravi steber staroturškega nasilstva, vse strahovala in vsako premembo na boljše nemogočo delala. — V južnoslovanski zgodovini slovi bitka na Kosovem polji, tudi Vidov dan, 15. junija 1389, kjer je Miloš Obilić sultana Murada usmrtil, vendar srbski narod kljub orjaškemu naporu in padu devet mladih Jugovičev, vsled izdaje Vuka Brankovića za več stoletij poražen bil. Carigrad pa so Turki še le pod Muhamedom II. leta 1453 osvojili in v cerkvi sv. Sofije potoke krvi prelili, pri kateri priložnosti jim je napadeni patrijarh prorokoval, da bode turško nasilstvo samo četiri stoletja gospodovalo v Evropi, petega pa ne doživelo. Ko so imeli krasne grške in južnoslovanske zemlje v rokah, napadali so sosedne kristjanske dežele, plenili, požigali, morili in mladež v sužnjost odpeljevali in dvakrat celo Beč oblegali, leta 1529 in 1683, ker po staroturški veri ne smejo s „krivoverci“ ali gjauri, to je kristjanskimi psi nikdar miru skleniti, ampak le načasno primirje. Komu nijso znana slavna imena Nikole Šubića Zrinjskega in poljskega kralja Ivana Sobieskega! Po uničenju janičarjev dne 17. junija 1826 so se začele pripravljati reforme v turškem carstvu, ker je sultan Mahmud II. prvi osnoval stranko Mladoturkov z besedami: ako hočete biti ljudje, posnemajte Franke. Staroturki so ostali pri svojih nazorih nespremenjeni, po katerih so med drugim vse učenosti nepotrebne, torej so Staroturki tudi bogate knjižnice požigali z izgovorom, da so nepotrebne, ako je njih obseg tudi zadržan v koranu (turškem svetem pismu), še več pa, ako tega nij tudi v koranu; drugi narodi pa so napredovali v duhu mladopolitikarjev in tako Turki nijso več v strah in trepet sosednim narodom, temuč sami moledovajo milosti pri diplomaciji. Staroturško nasilstvo še se vendar tudi v novejšem času šopiri, ker se njegovim vernikom nevarnost za sveto vero in za obstanek musulmanstva razklada in v ta namen sveto bandero Muhamedovo razgrinja v znamenje, da je „vera“ v nevarnosti, kar vse Staroturke na krvavi boj zoper „kristjanske pse“ navdušuje. Pri tem igra prvo vlogo veliki pismouk Šeikh-ul-Islam, tudi veliki mufti imenovan, katerega derviši (turški muihi), Chatibi in Imani podpirajo in tako vernim Staroturkom sveti strah cepijo pred vsemi novimi prenaredbami na

bolje. Grške in slovanske prebivalce v evropski Turčiji zovejo Rajah, t. j. čreda, in ker se visoke državne službe drago kupujejo, tem služabnikom pa davki prodajajo, gulijo ti in deró uboge kristjane, da morajo dostikrat vse prodati razen golega življenja. Pri tem jih podpirajo odpadniki ali renegati, ker se tem šupljim glavam vse pravice pravih Turkov dajejo in tako se tudi pri tepini vsedajo v staroturško čast brez drugih zaslug, kakor da so slepo orodje Staroturkov. Ta grozoviti jarem so stresli Srbi pod črnim Jurjem in Milošem Obrenovićem, ter tudi Grki v staroslavni pokrajini, med tem ko se hrabri Črnogorci nijso nikdar podjarmiti mogli, kateri barjak sv. križa in zlate svobode že 400 let razvijajo na svojih težko pristopnih brdinah proti staroturškemu polumeseču.

Vendar solnce evropske omike je prisijalo tudi pred prage tlačenih narodov v turškem carstvu in tako imenovani Mladoturki so leta 1839 pričeli meniti staroturške predsodke s prenaredbami izobraženih narodov, da bi tudi grški in slovanski kristjani uživali človeške pravice — in temu početju se roga stari Šuselka. O „Novice“!

(Dalje sledi.)

● panslavizmu.

Znano je našim bralcem, da je naš minister zunanjih zadev ob priliki odpretnja delegacij veliko besedo govoril, v kateri je med drugim tudi povedal, da se je stoprv pri berlinskem shodu treh cesarjev prepričal, da Rusija ne podpira „panslavističnih prizadevanj“ v Avstriji. Ko smo mi ob svojem času ta izrek omenjali, izrekli smo svoje začudenje nad plitvostjo državnikov, ki se še le zdaj tega prepričujejo, pa tudi svoje zadovoljstvo, da vendar enkrat utegnejo nehati večna magjarko-nemška natolcevanja; da se je enkrat Magjar in Nemeč otrese strašila, ki mu spati ne dá, in zarad katerega meni da mora Slovanu protiviti se, dokler more. — Nijmo napak soditi. To nam dokazuje pismo slavnega ruskega historijografa in publicista M. Pogodina, katero čitamo v moskovskih novinah „Sovremennija Izvestja.“ Pismo se glasi:

Pismo k urednikom ruskih časopisov.

V vseh ruskih novinah se tiska telegram iz Pešte od 14. (26.) septembra, o javnem izreku cesarskega kancelerja grofa Andrassy-a, „da panslavistična prizadevanja ne nahajajo nobene podpore v ruskih političnih krogih.“

Jako obžalovati je, da se ruski časopisi nijso podvzivali pri tem slučaju grofa Andrassy-a razveseliti s polnim zagotavljenjem, da tudi drugi ruski krogi, srednji in višji, niti najmanjšega sočutja ne goje do panslavističnih teženj, ravno tako, kakor nij pri nas nobene panslavistične stranke take, o kakoršnih tako često govore in tolčejo nemške in magjarske novine. Odločno se more izreči, da nij pri nas ni edne osebe zdaj, ki bi panslavizem razumevala v takem smislu, kakoršnega se boji grof Andrassy. Temuč misleči del osemdesetmilionnega ruskega naroda, enodušno — brez obzira na različenost strank (ali bolje: brez obzira na različenost teorij, kajti strank prav za prav pri nas nij nobenih, niti v zarodu) — želi vsem Slovanom tiste pravice in prednosti, kakoršne gredo v obče državljanom 19. stoletja. Po krajni meri, te pravice, katere uživajo vladajoča plemena, s katerimi so Slovani zdaj po zgodovini zvezani

v Cislajtani, Translajtani, v Turčiji, Saksonski, Prusiji.

Jaz še rečem: Samo po vestnem izpolnenju teh „pia desideria“ (želj), teh zakonskih pravic, za katere edino se Slovani boré, rešilo se bode mnogo jugoiztočnih vprašanj, ki vznemirjajo razne prve državnike, kateri mogó po rešenju teh vprašanj pokojno in mirno na svojih zaslugah in lavorih spati. Bog ž njimi! Evropa je že itak k svojemu sramovanju premnogo dragocene krvi prelila.

Vseslovanskih prizadevanj v Rusiji nij; a kje so pa? Morebiti Srbsko, Češko, Hrvatska, Bolgarska želi političnega zjedinenja z Rusijo?

Nikakor ne! — In vse evropejske vlade to tudi dobro znajo, ravno tako, kakor so prej vedele, da panslovanskih teženj ni v višjih, niti v srednjih in nižjih krogih Rusije nij.

Panslovanska prizadevanja se nahajajo samo v diplomatovskih portfeljah, odkoder se včasih izpuščajo, naprimer, — na Francoskem za strašilo Evrope, v Avstriji za izgovor pri odpiranju ali pri pomirjevanju Slovanov, v Turčiji za sredstvo razdraževanja proti Rusiji. Sedanji (Andrassy-ev) izrek, ima očitno ta namen ohladiti Slovane v njih sočutju do nas (Rusov). A gotovo ne bode imel vspeha, že zavoljo tega ne, ker sam zdravi smisel, brez vsakih postranskih opravil ali prišepetov je prepričal Slovane, da, ako ruska vlada dobro želi vsem evropskim narodom, kakor je to dokazala mnogokrat v zgodovini in dokazuje brezprestano, koliko še le dobro želi sedaj in od nekdanj plemenom slovanskim, s katerimi so Rusi zjedineni z vezmi iste krvi istega jezika i vere. To rečem jaz odločno gledé inteligencije v plemenih slovanskih; a prostega naroda, kateri ne pozna nobenih strank in kateri menj časopisov čita, nij mogoče ničem s pravega pota spraviti, in sicer že zavoljo tega ne, ker srce srcu vest podaje. Mi ljubimo Slovane, a tudi oni ljubijo nas; evo i vse: politiki tukaj nij mesta ni posla.

To se tiče tudi misli, — katera (slava Bogu!) se razširja sedaj po vseh slovanskih plemenih, — namreč o neobhodnosti umstvenega, npravstvenega, duhovnega občenja med njimi, kakoršno je med plemeni nemškimi, — o neobhodnosti imeti eden literaturni jezik, kakoršen je pri Nemcih, Francozih, Angličanih, na korist občnega razvitja in tekmovanja.

To misel nij nikomur mogoče izkoreniti, in z nikakoršnimi sredstvi. Kakor to prej nij bilo mogoče knezoma Meternichu in Švarcenbergu, tako tudi sedaj nij grofu Beustu in Andrašiju. Naturam expellas furca, tamen usque recurret.

M. Pogodin.

Moskva 17. septembra

den: Vere, Nadežde i Ljubvi s materjo jih Sofijo.

Dopisi.

Iz Celja, 7. okt. [Izv. dop.] Že nekaj časa sem so okolo našega mesta vedni požari. Kozolec pogori za kozolecem, pojata za pojato, in najbrže obstoji pri Celji cela družba požigalcev, kar se tem preje trditi sme, ker je bil na kozolci, ki je zadnji zgorel, poprej že papir nabit nanznanjajoč, da „pride prihodnjič ta kozolec na vrsto.“ Župan celjski je dobil pismo brez imena, ki pravi, da bode Celje na vseh štirih oglih za-

žgano, ako se ne odpravijo misijonarji sv. Vincen-
cija Pavlana (Lazaristi) od cerkve sv. Jožefa pri
Celji. „Tagespost“ je poročala, da so Lazaristi
pridigovali, da bog „liberalne posestnike“ kaznuje
s tem, da jim poslopja požigati daje! Meni nij
znano, da bi bili Lazaristi res kaj takega govo-
rili, vsekako pa moram oblasti opomniti, naj vso
svojo moč napnejo, da zažigalce izsledijo. Spomi-
njam se, da je pred kakimi šestimi leti tudi v
jeseni čez nekaj tednov skoro vsako noč kako
poslopje blizu našega mesta zgorelo in nij mi
znano, da bi bili tedaj mogli izslediti, od kod
ogelj, dasiravno je bil vsakdo prepričan, da je
zažgano. Sedaj so zažigalci svoje delovanje vno-
vič začeli — naj torej gledajo, da se vendar se-
daj ulove. — Te dni je bil tudi v bližnjih Tehar-
jih požar, brž ko ne tudi vsled zlobnosti.

Iz Maribora. 5. okt. (Šumanovo
slovo.) V četrtek 3. t. m. so mariborski rodo-
ljubi praznovali Šumanovo slovo v gostilnici „du-
najske mesto“ imenovanj. Zbralo se je samo
narodno občinstvo (vseh barv), vsega vkup okolo
sedemdeset oseb. Prvi se je od občespoštovanega
in pretežno pogrešanega g. prof. Šumana poslav-
ljaj njegov prejšnji tovariš, g. J. Pajk. V svojem
govoru je slavil odhajajočega kakor moža globoko
učenega, pravicoljubnega, a mladino iskreno lju-
bečega, značajnega kljub vsem pritiskom od vz-
gora in od strani političkih naših sovražnikov, ka-
kor rodoljuba za razvitek slovenske narodnosti v
Mariboru v prvi vrsti zaslužnega, kakor glavnega
ustanovitelja mariborske čitalnice, slovenske
Matice (katere prvotni namen in pomen je bil
ves drug, nego tiskarnična obrtnost), in kakor po-
spešitelja vseh narodnih podvzetij v Mariboru in
na Štajerskem sploh. „Dvanajst let“ — tako je
govornik sklepal — „deloval je naš tovariš na
vse strani z največjim uspehom in na največjo ko-
rist državi, mladini in narodu. Zato je izguba po-
njem nenadomestljiva: mladina izgubi izvrstnega
učitelja in vzgojitelja, mariborska gimna-
zija trpi nezaceljivo rano in narodna stvar
izgubi eno najkrepkejših svojih podpor. Edino ta
nadeja nas tolaži, da se naš preljubljeni rojak
podá na Dunaj, v mesto, premnogih slavjanskih
boriteljev odgojišče, v mesto, kamor se podaja
mnogo slovenskih ukaželjnih mladeničev, katere
našemu rojaku, a gotovo ne brez uslišanja pripo-
ročamo, in še srčna želja, da bi se naš vrli pri-
jatelj v drugih, veselejših in prijaznejših razme-
rah k nam na Slovensko povrnol in v drugej last-
nosti, nego sedaj odtod odhaja!“ ... V imenu či-
talnice je govoril predsednik g. dr. Radej, iz-
rekši upanje, da se bode oni temni oblak, ki nam
Šumana odnaša, kmalu razpršil. Vrli dijaki in
drugi mladi gospodje poviševali so to slavnost
z govori in ubranim in čvrstim petjem. Naš
vrli rojak Šuman pak naj to tolažbo s soboj od-
nese, da ostanejo njegova dela v povestnično knjigo
težavnega narodnega gibanja v Mariboru in na
Štajerskem z zlatimi pismenkami zapisana in da
so njegovi nauki, njegov vzgled in njegova dela v
vrlejši slovenske mladeži seme krepkega zaraščaja
položila!

Iz Vranskega. 7. okt. 1872. [Izv. dop.]
Kakor sem zadnji pot poročal, prodril je v Šent-
jursko cerkev pod Tabrom tat, katerega pa rop za-
takrat ne odebeli, kajti razen polumeščeka v mon-
štranci nij bilo stvari njemu vredne, in tudi za ta
skupi komaj za par bokalov starine. Prišel je v
cerkev skozi okno, odpahnil v rahlo opeko vsa-
jeno okrižje. Opazil je kradjo cerkvenik, ko je
zjutra prišel zvonit, ki je tatu tudi z vsemi zvono-
vi zapel na srečno rajžo čez hribe in doline. Vprašanje ostane, ali bi bil imel tako korajžo, ko
bi ne bili tatovi morda že kacih pet ur poprej
pete odnesli. Iz vsega se pa lahko posname, da
tat se na zlato dobro razume in da ne more biti
daleč doma, kajti drugače bi bil pobral tudi ne-
zlato monštranco in še kaj drugega in bi ne bil
čakal prav onega deževnega dne in noči.

25. septembra stavili smo temelj novi šoli,
ali prav za prav šolskemu dozidju. Prazniško petje
zvonov in pa odgora in gozdov odmevajoče gr-

menje iz možnarjev vabilo je prebivalec župnije
vranske v cerkev. Pred slovesno mašo razloži g.
župnik pričujočim, med katerimi je bil krajni šol-
ski svet, občinsko zastopstvo, uradniki in občinarji
v obilnem številu — pa ne nadučitelj — važnost
takega dneva. Opisuje z gorko besedo pomen
prave odgoje in potrebo šole, vrednost pravih učiteljev
in pa tudi njihov kruh. Po cerkveni slovesnosti
gredo vsi nazoči k zidališču. Napravila se je
vpričo vseh blagoslovljena malta, katere sta
gg. župnik in župan vsak po en par žlic navrgla.
Župan g. Pajk, pomaga deti na mesto kamen,
pod katerim je v zato izdobljeni jami za prihodnja
stoletja hranjena kositrasta škatlja z različnimi
časopisi, denarji in pa s tem le pismom: „Naprej
na poti omike! Da se daje mladeži župnije vran-
ske priložnost, da doseže troje; prvič: da si na
krščanski podlagi razvije um in sreč in s tem po-
loži temelj pravej človečnosti; drugič: da bode
nekaj na čast in slavo svojemu narodu; tretjič:
da se iz nje izgojijo čvrsti in zvesti udje avstrijsko-
ogerske države, v ta namen smo podpisani v
ime župnije vranske razširili preozki hram vranske
ljudske šole in pokladamo temelj z vzklikom:
Bog blagoslovi to svetišče omike in domoljubja!
Bog blagoslovi bodočnost vranske mladeži! Krajno
šolsko svetovalstvo na Vranskem pet in dvajsetega
septembra tisoč osem sto dva in sedemdesetega leta
za Nj. veličanstva cesarja Frančiška Jožefa Prvega.“
(Sledé podpisi.) — Na ovitku stojé besede: „Pri-
jazen pozdrav našim potomcem!“

Dodati je treba še, da je šlo veliko občinar-
jev drug za drugim k temelju in vsak je parkrat
s kladvom udaril na-nj, enako tudi nazoča šolska
mladina obojega spola, da se jej ta nenavadni akt
globoko vtisne v srce in spomin.

Iz Celovca. 7. okt. [Izv. dop.] Izvedel
sem, da je poročilo ministerstvo in tudi poveljništvo
sedmega peš polka, da semorajo vsi oficirji nau-
čiti slovenskega jezika; namreč vsi oficirji imeno-
vanega polka. Slovenski jezik jim je namreč neob-
hodno potreben, ker tukajšni polk šteje mnogo Slo-
vencev, ki ne umejo nemškega; še več pa taci, ki
znajo nemško, ali ne dobro — to je, ki bi radi
znali. Ker se prosti vojak, ki služi samo tri leta
v liniji, ne more naučiti tujega jezika, naj se to-
rej oficirji učijo tistega, ki ga govore vojaki. To
ne gre nekaterim častnikom nikakor v glavo.
Kako bi bilo to mogoče, da bi se oficir sloven-
skega učil, čemu bi on slovensko govoril? Še
tega se manjka! Posebno nekatere stotnike to hudo
grize. Da je to istina, nam dokažejo sledeče vr-
stice: 25. preteklega meseca, je streljal tukajšnji
peš polk Maroičič v tarčo. Da je bilo bolj
slavno je igrala muzika Hartungovega polka. Se-
ve, tisti ki radi slišijo godbo, gredo poslušat, ako
se jim prikaže ali ponudi priložnost. Tudi mene
zvabi godba za „križev grič.“ Bilo je tu dokaj
oficirjev višjih in nižjih. Slišim nekatere stotnike,
ki so malo slovenskemu jeziku zabavljali in po
„bindišarjih“ sekali. To me spravi bliže; hotel
sem namreč vedeti, zakaj prav za prav gre. Eden
izmed njih pravi: „Tujci se pa vendar slovanskega
lože učijo kot nemškega; to vem iz lastne izkušnje.
Ko smo bili na Češkem, so se Lah kmalu navadili
češkega, da so govorili, ali nemškega se nijso
mogli naučiti.“ Drug stotnik pa pravi: „E mi se
ne bomo več učili, saj nam ne bo treba; kdo se
bo zdaj učil“; in še drug govori bolj modro, ve-
liko bolj učeno in jako prijazno, in za vsacega
omikanega človeka spodobno. Pravi namreč: „Kaj,
čemu bi se učili, tako bomo delali, kakor včasih.
Ako pravi prostak, da ne zna nemškega, se mu
prilože kake tri gorke klofute za uho, in gotovo
bo precej znal.“ Nij se čuditi, da je dosti sloven-
skih mladeničev, ki ne znajo še malo ne nem-
škega in vendar pravijo, da umejo bolje kot slo-
vensko. Kaj bi bilo, ko bi revež rekel, da je Slo-
venec, da je „neolikaneč“, „surovež“, ker ne ume
nemškega, — „olikani“, „izobraženi“ nemški go-
spod oficir bi ga počil po glavi, da bi izgubil ve-
selje govoriti pravico in reči: „Jaz sem Slovenec“;
saj ne sme odgovoriti in se zoperstavljati. — Ka-
kor je to žalostno za nas vse sploh, posebno za

tiste, ki so vojaki, tako veselo je zopet za tiste,
ki se uče nemškega. Le škoda, da ne vem imena
tistega gospoda stotnika, ki ima tako blagorodno
roko, da more vsacega vojaka, ki ga je trikrat
za ušesa počil, naučiti nemškega jezika. Ko bi
bil jaz prej vedel za tega gospoda, dokler še nij-
sem drugega govoril kot slovensko, bi se bil go-
tovo prišel k njemu jezikov učiti. Posebno obža-
lujem, da Vam še denes ne morem tega omika-
nega in olikanega gospoda imenovati; kajti gotovo
je dosti Slovencev, ki bi radi znali tudi nemško.
Lejte si vendar, kako bi bilo to pripravno, tri
gorke po glavi, pa bi bilo, in morebiti bi včasih
se tudi komu kak bolan zob — ki je pa še po-
polnoma zdrav, izbil iz ust. Glejte filologi, to-
liko časa se ubijate in trudite, predno dosežete
vašo učenost, čemu toliko truda za tako malen-
kost, ki se doseže s tremi klofutami?

Iz Pešte 5. okt. [Izv. dop.] Predno so
delegacije skup stopile, so kričali ogerski časopisi
na velike denarne zahteve skupnega vojniškega
ministra Kuhna, ter se pridruževali, da njih dele-
gacija teh višjih stroškov ne bo dovolila, da bo mo-
ral Kuhn odstopiti itd. Cislajtanski časopisi branili
so pa proti njim večje stavke vojn. proračuna.
To razmerje se je skor popolnem preobrnilo od
kar so delegacije zborovati začele. Sedaj zagovar-
jajo ogerski časopisi vojn. proračun, med tem ko
je proračunski odbor cislajtanske delegacije skoro
celo povišenje vojn. proračuna izbrisal. Andraš
je pred odborom na vseh strunah brundal, kakor
je naj bolje znal, pa vse zastonj, proračunski od-
bor je bil kakor glu, ter večjih denarnih terjatev
nij dovolil. Na Brestelov predlog se celo za tiste
stroške, ki jih je vojn. ministerstvo leta 1870. čez
odobren proračun izdalo, nij zaprosen indennitet
podelil. Samo nenemški delegati so za podeljenje
indenniteta glasovali, Nemci ustavoverci pa vsi
proti. Minister Kuhn je prav neparlamentarično
divjal v odboru in nazadnje celo iz seje pobegnil.
Zakaj se je cislajtanska delegacija naenkrat tako
razkuštravila, to je uganka. Brž ko ne so usta-
voverci slišali, da se neki proti njim na skrivaj
dela. Njih strah je pa moral skoro spet utišen
biti, kajti pri dispozicijsfondu so razen Po-
klukarja in Greuterja vsi drugi zanj glasovali.
Mir med ustavoverci in ministrom Kuhnom je te-
daj spet ponovljen. Sicer bi se pa bili ustavoverci
tudi zastonj ustručavali proti vojn. proračunu, kajti
Magjari in Poljaki bi ga bili s svojo večino ven-
dar odobrili. — V državnem zboru so še zmerom
pri adresnej debati. Čujejo se za vlado prav ne-
povoljne reči. Zagovorniki poedinih adresnih osnov
odkrili so take rane, da človeka grôza lovi, če
pomisli, da je le deseti del vsega tega resnica,
in to je! Naše politično, naše socijalno, zlasti pa
naše moralčno življenje je vse gnjilo in skvarjeno.
Antekrist seje v podobi korupcije denar po de-
želi, in lakomni svet se tepe zanj. Za korumpirano
Poljsko je prišel sedni den, in za korumpirani
magyarsorszag tudi ne bo izostal.

Iz Belgrada. 4. oktobra [Izv. dop.]
Knez Milan odpotoval je v soboto v Kraguje-
vac, da otvori skupštino. Na obali savskej doče-
kal ga je kor oficirjev iz vseh redov in mnogo-
brojno mestjanstvo. Potem ko se je knez na ladji
oprostil s pričujočimi, ladja se odmakne, muzika
na njej zasvira „Hajd na noge bračo sada“ a ta
isti mah zagrmje topovi iz trdnjave, zvonovi zvone
a iz obale done navdušeni živioklici in srečen
pot. Odpotoval je knez na brzovoznej ladji „Mer-
kur“ v Požarevac, od tukaj čez Svilajvac, Čup-
rijo in Jagodino v Kragujevac. S knezom potujo
gosp. Blaznavac in Ristič.

Veseli je videti kako narod iskreno ljubi svo-
jega kneza; iz vseh strani svoje otačbine dobil
je mladi knez mnogobrojne adrese. One so zr-
calo, v katerem se vidi razpoloženje naroda in duh,
kateri vlada v zemlji, te adrese ne samio da mo-
rajo razveseliti vsakega, ki Srbijo ljubi, tudi o
bodočnosti njenej morajo mu dati najlepše nade.
Narod, duhovenstvo, vojinstvo, občine, vsi izrazujejo
najtoplje čute za kneza in najsrčnije želje za nje-
govo ličnost, kajti vsak vidi v osebi kneza Mi-
(Dalje v prilogi.)

lana nastavek Obrenovičeve dinastije, a tej dinastiji da je on dolžen vse dobro kar uživa, to on dobro ve.

Narod ve, da je zemljo oslobodil Miloš, da jo je popolnem očistil od turškega surovstva osnažil knez Mihajl, a trdo se nada od kneza Milana da bo on raztrgane ude naroda srbskega skupil in tako obnovil njegovo srečo in staro slavo.

Po dokončani skupštini se bo knez vrnil v Belgrad, a od tod se podal v Petrograd na dvor ruskega carja — grenka resnica za vse neprijatelje Slovanstva, posebno južnega Slovanstva.

Ko bi tukaj Andrassy-ja ne poznali, verovali bi mu, kar je v delegacijah izjavil glede Srbije. Dobro so nam poznane njegove namene, dobro vemo, da gosp. Andrassy z jedno roko miluje Srbijo a v drugi da drži nož, katerega bi ji on rad pri prvi priložnosti v srce zabodel.

Ravno danes je došel telegram iz Carigrada da je Sinod cerkev bolgarsko proglasil za odeep-ljeno (šismatičko.) Akt šisme proklamovan je v cerkvi fanarski; samo je jeden člen sabora in to patrijarh jeruzalemski odrekel, da podpiše ta akt.

D.

Politični razgled.

Važne novosti prihajajo iz Pešte in Dunaja. Stanje cislajtanskega ministerstva se mame, ministerska kriza je gotova. Novine poročajo, da je cesar jako nevoljen na opozicijo ustavovercev v cislajtanski delegaciji, katera neče dovoliti proračuna za vojsko, kakor ga zahtevata Kuln in Andrassy. Vsled tega prihaja tudi ministerstvo, od svoje lastne stranke zapuščano, pri kroni ob veljavo. Lasser in Auersperg sta poklicana v Pešto. Seja avstr. delegacije je bila preložena od torka do srede, ker je med tem ministerski zbor s cesarjevim predsedstvom zboroval. Poleg tega še „Pokrok“ prinaša novice, da je Andrassy-a volja s Čehi pogoditi se. — Ako tudi ministerstvo še ne pade zdaj, take situacije, kakor je zdaj, slabé ga jako na zgoraj in spodaj. Ravno tako je bilo pred padcem Giskre, Potockega, Hohenwarta. „Bog pomozi dalje.“

Cislajtanska delegacija je pričela posvetovanje o proračunu. Pred začetkom obravnavanja posamesnih točk je predsednik proračunskega odbora Pratobevera izrekel, da je odbor vse vestno preudaril in zaradi tega, ker je minister vnanjih zadev rekel, da razmerje k drugim državam mirno pozadje kaže, nekoliko točk zmanjšal. Da so se razširile govorice o ministerski krizi, ako ves proračun ne bode sprejet, na to se odbor nij smel obračati, pravi govornik; kajti to bi bilo nespoštovanje trona, in najbolj uničujoče zaničevanje delegacij bi bilo, ako minister vnanjih zadev delegacije k natančnemu pretresovanju predlogov opominja, pa odstopiti hoče ako se vladni predlogi zavržejo. Ustavna vlada ne sme nikdar reči: „Pretresavajte, pa ne gra-jajte nikoli.“ Andrassy imenuje razjarjen govorenje predgovornika neparlamentarično in pravi, da je govoril samo o mirnem spredji (Vordergrund), ne pa o mirnem pozadji v razmerah z drugimi državami. Govorice o ministerski krizi nemajo oficijelnega vira. Govornik pravi, da nij terjal, da bi delegacija vse dovolila brez razlogov. H koncu reče Andrassy, da se mu sklepi odborovi ne zde trdni, in sklone svoj odgovor proti Pratobeveru, da mu daje svedočbo, ka se je vestno preudarljalo, ali: „Qui s'excuse, s'accuse!“ Po tem razburjenem govoru se dovoli nekoliko točk po predlogu odbora. Glede povišanja plač pomorskih duhovnov se sprejme Greuterjev predlog, naj se to „in suspensio“ pusti, dokler se določi stanje vojaškega duhovstva. — Ogerska delegacija tudi sklepa o proračunu in dovoljuje po večjem vse terjatve.

Tirolski poslanec Greuter je na svetlo dal „besedo do svojih volilcev“, v kateri pojasnuje svoje stališče. Glede vstopa v državni zbor je Greuterju edino tirolski deželni zbor odlo-

čilen, o drugih vprašanjih je Greuterjevo mišljenje znano. Brošura je obrnena deloma proti onim tirolskim poslanecem, ki niso šli v državni zbor in vidi se iz nje, da se na Tirolskem agitira za nepošiljanje poslancev na Dunaj, kateri agitaciji mi vspeh želimo.

„Vaterland“ nasvetuje konferencijo federalističnih veljakov in pravi, da nij dvomiti, ka se bodo vsi deli federalistične stranke k vzajemnemu postopanju zedinili, ker vsak čuti, kake nevarnosti Avstriji proté, ako bi mi po našej nedinosti centralistični sistem ukrepili.

Iz nedavno tudi od nas omenjenega Greuterjevega članka v „Vaterlandu“ proti „antikatoliškim“ češkim listom, posebno proti „Politiki“, izvajalo se je od nekili strani, da se Tirolei pod Greuterjevim vodstvom mislijo ločiti od slovanskih federalistov. Vsled tega piše poslanec Greuter Riegerjevemu „Pokroku“, da „ravno svarila proti nekaterim češkim listom obrnena, kažejo, kje Tirolei svoje prijatelje in sobojevnike v političnem boji iščejo.“

Baron Prandau, znani hrvatski poslanec, ki je v zadnjem saboru največ zaslug si pridobil za pomirjenje hrvatskih strank, izjavlja v „N. fr. Pr.“, da so poročila tega in drugih listov rekoča, da hoče Prandau delati za odeepljenje Slavonije od Hrvatske ali za razkosavanje trojedne kraljevine, izmišljena. S tem so uredniki oseškega časopisa „Drau“, ki se trude za omenjeno protihrvatsko idejo, ob mogočnega zaveznika prišli.

Svetozar Miletić je v ogrskem zboru ministerstvo interpeliral, zakaj je bilo srbskim občinam prepovedano poslati zastopnike k Mila-novi svečanosti v Belgrad, zakaj so se udeleženci belgradske svečanosti proganjali in zakaj so bili onokrat v Pančevu nekateri Srbi zaprti.

Uvedenje obligatoričnega civilnega zakona je po poročilu nekega ministerskega lista predmet obširnih posvetovanj v cislajtanskem ministerstvu.

Dalmatinski poslanec Vojnovič, eden onih, ki so s svojimi glasovi zasilni volilni postavi v življenje pomogli, dobil je od svojih volilcev nezaupnico, kakor goriški Črne; samo da se je Vojnovič svojemu mandatu kot poslanec vsled nezaupnice odpovedal, Črne pa še vedno svoje diete uživa. Sicer pa kaže nezaupnica Vojnoviču dana, da Dalmatinci hočejo, naj njih poslanci delajo v družbi s slovanskimi, ne pa z nemško-ustavovernimi zastopniki, kar nas Slovence gotovo ugodno zadeva.

Srbska narodna skupščina je odprta. Izbrala si je bankirja Karabiberovića za predsednika, Jovanovića za podpredsednika. Knez Milan je v skupščini slovesno prisegel na ustavo.

Knez se v prestolnem govoru zahvaljuje narodu za ljubav izkazovano mu pri nastopu vladanja; poudarja dosežene napredke in omenja velicil nalog ki Srbijo še čakajo. Koncem pozivlje na delo, da bode Srbija napredovala.

Med Turki in Črnogorci je onokrat vnovič bil krvav boj, kateri je vzbudil zopet veliko razdraženost.

Razne stvari.

* („Slovenski Narod“ konfisciran.) V torek na vse zgodaj zjutraj je prišel e. kr. komisar, policijski oficijal Ješenak, s sodnijskim slugom v „Narodno tiskarno“ ter povedal in s pismom dokazal, da ima na ukaz e. kr. deželnega predsednika g. Auersperga s porazumljenjem državnega pravdnistva nalog vse liste „Slov. Naroda“ št. 116. konfiscirati in tiskarski stavek zapečatiti. Na to sta moža pobrala iztise „Slov. Naroda“, kar jih je bilo v tiskarni, zapečatila prvo stran stavka, liste odnesla, zapečaten „corpus delicti“ pa v tiskarnici našemu svetemu rešpektu in strahu pustila, da nam priča o tiskovni svobodi, ki je cesarskimi ustavnimi zakoni vsem avstrijskim državljanom, ne samo ljubljanskemu „Tagblattu“

in dunajskim listem, zagotovljena. Prej že so bili na pošti (menda vsi) listi konfiscirani. Ušlo je policijskim očem samo nekoliko eksemplarov, ki so prišli ljubljanskim naročnikom srečno v hišo. — Ker je zapečaten samo prva stran, sumimo, da so nas konfiscirali zaradi prvega uvodnega članka, govorečega o novih šolskih nadzornikih za kranjsko deželo. — Rokopisov, to se ve da, nijso dobili.

* (Druga Slovenska predstava) dram. društva v deželnem gledališči bo v soboto 12. oktobra. Predstavljala se bode prvokrat nova igra v 2 dejanjih „Št!“ po francoskem poslovenjena od V. Mandelea, potem znana šaloigra v 1 dejanji „Beli Otelo“. Sedeži se bodo dobivali, kakor po navadi od 10.—12. uri zjutraj pri gledališki kasi, abonira se pa na sedež ali fauteuil za 24 in za 12 predstav pod pogoji, kakor so bili naznanjeni zadnjič, pri blagajniku dram. društva gosp. Žagarju. Kakor vemo iz zanesljivega vira ima dram. društvo za letošnjo saisono pripravljenih več lepih resnih igrokazov, katere hoče spraviti na oder, in se je o tej zadevi storilo kar je bilo treba, da se oskrbi dober repertoar. Da pa dobrih igralcev društvo v zadostnem številu nij moglo iz tal izkopati, in da take moči še vedno rado sprejema, ako se oglašajo, bode vsakdo lahko sprevidel in menda ne bode nihče nezadovoljen s tem če se pomnoži tudi še zdaj osobje dram. društva. Tudi pri nemškem gledališči že „grme kanoni“ skoraj celih 14 dni, in vendar pogrešamo še marsikatero dobro igralno moč, kakor smo jih imeli prejšnja leta, in tetka „Laibacherica“ sama je zadnjič obetala, da se bode kmalu „kompletiral“ igralni personal nemškega gledališča; iz česar je očevidno, da se tudi „nemški soldat“ še le „med grmenjem kanonov“ oborožuje, akoravno so njegove razmere vse drugače in ugodnejše nego naše.

* (V občenem zboru „Glasbene Matice“) so se posle poročila tajnikovega (katero ob priliki prinesemo) udeležili debate sledeči gospodje:

Učitelj Škofljek iz Mozirja stavi predlog, da bi se porazumel odbor „glasbene Matice“ z odborom „učiteljskega društva“ zaradi izdavanja učilnih pripomočkov; dalje izreka željo, da bi se izdal pevonauk za srednje in ljudske šole in da bi se skrbelo, da pride kmalu prvi zvezek šolskih pesmi na svetlo.

Učitelj Stegnar iz Idrije opomni, da so denarne razmere kar se tiče šolstva po deželi jako žalostne, da otroci še najpotrebnejših šolskih knjig nemajo, ker jih ne morejo kupiti. Ravno tako bode tudi s pevonaukom. On je torej le v tem slučaju za izdavo pevonauka in šolskih pesmi, ako so namenjene samo za učitelje ne pa tudi za otroke. Da se pa zlajša učenje petja po notah v šoli, nasvetuje, da bi društvo njegove v „razstavi učilnih pripomočkov“ razobešene stenske table po cinkografiji tiskati dalo in ljudskim šolam razprodalo.

Učitelj Miklošič iz Maribora nij za to, da bi se otroci že v prvem razredu po notah peti učili, še le v 2., 3. in 4. razredu, naj se to vpelje, za tega delj nasvetuje naj bi se najpoprej prav lelike in kratke pesmice za male otroke izdale.

Stegnar ugovarja na to, da, ako se dete v I. razredu 25 črk slovenskega jezika nauči, zakaj bi se tudi 7 glavnih glasov ne naučilo, on vé iz lastne skušnje, da se otroci lehko to navedijo ker je v idrijski šoli v vseh razredih z velikim vspehom petje po notah učil.

Förster stavi predlog naj bi se odločitev v tem odboru pripustila, on je za konec debate. (Se sprejme.)

G. blagajnik Drenik sporoča, da je imelo društvo do sedaj dohodkov 142 gld., in stroškov 21 gld. 2 kr., tedaj ostanek 120 gld. 98 kr.

Prvosednik potem naprosi družbenike, da bi volili novi odbor po §. 8. društvenih pravil.

G. profesor Josip Starč nasvetuje naj bi se predlagale sposobne osebe, da se potem volijo per

aklamationem v odbor. (Se sprejme). Po kratkem razgovoru se izvolijo: g. Franjo Ravnikar za prvosednika, g. Franjo Drenik za blagajnika, Anton Jentelj, Anton Nedved, Dragotin Žagar, Peter Grasselli, Andrej Praprotnik, Leopold Belar, Viktor Bučar, Josip Noll, Dr. Ambrožič in Vojteh Valenta za ljubljanski odbor. Vnanji odborniki so gg. Feliks Stegnar za Notranjsko, Stojec za Gorenjsko, Šustersič za Dolenjsko, Hribar za Goriško, Cvek za Primorsko, Miklošič za Štajersko, Stöckl za Koroško, Gerbie za Hrvatsko.

Učitelj Podobnik zahteva naj se poverjeniki naznanijo po časnikih, da ljudstvo izve, kdo ima pravico društvo zastopati.

Miklošič, želi, da bi se naprosili nekateri izvrstni slovenski kompisiterji, da za društvo zložijo nekoliko kompozicij.

Učitelj Papler razloži potrebo, da glasb. matica tudi skrbi za lahke cerkvene kompozicije.

Valenta zagotovi, da bo odbor v prvi vrsti ozir jemal na šolske in cerkvene skladbe, vendar bo treba tudi skrbeti za to, da dobijo že bolj izurjeni pevci in igralci tudi kako umetnejše delo v roke. Ker se ne oglasi nikdo več za besedo, obljubi g. prvosednik, da se bo vsem denes razloženim željam po mogočosti ustrezalo in se zahvali zboru za živo udeležbo.

* (Imenovan) je profesor na višji realki v Ljubljani Rajm. Pirkar za nadzornika ljudskih šol na Kranjskem. G. Šolarju je nadzorovanje kranjskih srednjih šol glede realističnih predmetov odvzeto in izročeno dr. M. Wretschko-tu.

* (Gosp. Alešovec v ječi.) Zadnje nedeljo večer je g. J. Alešovec, urednik „Brenčelja“, nastopil svojo od porotnikov mu prisojeno dvomesečno kazen v ječi.

* (Več lož za slovenske predstave.) nekaj za vse, nekaj za vsako drugo predstavo, je na ponudbo Dramatičnemu društvu. Kdor želi o tem kaj bolj natančnega izvedeti naj vpraša v društveni pisarnici.

* (Iz Krškega) se nam piše: Letošna letina in pridelanje je pri nas tako-le: Koruza se je še dobro obnesla, ajda je slaba, proso srednje, krompir prav dobro; fižola je zavoljo suše malo, korenje in repa slabo, otave malo (veliko je kmetovalcev, katerim se nij izplačala košnja). Sadja je bilo povprek dosti, le sliv nič. Bučele so se slabo obnesle zavoljo suše. Le na ajdi so dobile toliko hrane, da bodo mogle prezimiti. Vina bode kakor povsod, malo, a to bode dobro. Palež ga je vzel. Najbolje grozdje ima še trta „kraljevina.“

* (Ruske novine o slovenskem učiteljskem zboru.) Jako razširjen ruski časopis „Birževija Vjedomosti“ prinaša v štev. 254. na najimenitnejšem mestu lista, poleg uvodnih člankov, poročilo o slovenskem učiteljskem zboru, posebno pa govor, ki ga je govoril prof. Tomič. Važno je to, da se te reči ruskemu narodu naznanjajo; vsaj Slovanstvo izve, da Slovenci še smo, in da hočemo biti in ostati Slovanje!

* (Francoski jezik), katerega važnost smo že poudarjati priložnost imeli, učil se je na ljubljanski gimnaziji lani samo tri tedne, ker je dotični učitelj bil zbolel, na realki pa se je samo prvi tečaj prednašal; toraj moramo javno prositi, naj se slovenski mladini da priložnost, izuriti se v tem jako koristnem jeziku, za katerega je treba treh tečajev, kakor je to vpeljavano v vseh drugih srednjih šolah. Srednje šole so za učenje jezikov najbolj prikladne in naša mladina bi morala priložnost imeti temeljito se naučiti svojega materinega jezika, po tem hrvatsko-srbskega narečja, nemškega, francoskega in laškega jezika, kar je v osmih letih pridnemu mladniku mogoče, ako se mu priložnost ponudi, kar je dolžnost javne uprave. Naj se torej dijaki oglašé za eden ali drugi živi jezik in ko bodo premagali prve težkoče, bodo z veseljem nadaljevali pričetni uk; mi pa bomo posebno pozornost občinstva obračali na te učne predmete.

* (Loška čitalnica) v Starem trgu obhaja obletnico 13. oktobra s plesom, tombolo in

novi volitvi, h kateri se uljudno udje kakor neudje vabijo.

* (Dekan Keše) v Bégunjah je po ministru za uk imenovan za okrajnega šolskega nadzornika.

* (Iz Laškega trga) se nam piše, da je k zlati maši gospoda dekana in častnega kanonika Žuža-ta 6. t. m. od vseh strani nebrojno število ljudstva došlo. Trg je bil prednji večer razsvetljen in možnarji so na bližnjih višinah pokali v čast priljubljenemu poštenjaku in vrlému rodoljubu.

* (Ogenj) je nedavno štiri poslopja pri Celji uničil, 4. okt. pa je upepelil pet poslopij v Slovenski Bistrici.

* (V Železni Kapli) na Koroškem je 4. t. m. ogenj nastal in 27 hiš je pogorelo.

* (Razpisana) je služba profesorja za klasično filologijo na gimnaziji v Gorici in služba profesorja za risanje in lepopisje na višji realki v Gorici; prošnje za obe službi do 25. t. m.

* (Shod bučelarjev) je bil pretečenega meseca v Saleburgu. Iz Kranjskega se je udeležil znani nemški baron Rothschild iz Hudega na Dolenjskem.

* (Obsojen k smrti) na vislicah je 2. okt. v Gorici bil J. Černic, kateri je 10. junija (kakor smo o svojem času poročali) g. pl. Stabile-a, čegar „kolon“ je bil, umoril. Toženec vsak namen do umora taji, a petoudno sodišče je v obravnavi v Črničevem činu spoznalo premišljen zavraten umor.

* (Dunajsko vseučilišče in Slovan.) Med blizu 4000 študenti, kateri so na dunajskem vseučilišču vpisani, je kakih 1300 Slovanov. Zapisnik vseučilišča kaže, da je bilo leta 1872 študentov iz Češke 263, iz Morave 353, Šlezije 60, Galicije 130, Kranjske 40, trojedne kraljevine 174, VojneKrajine 30, Srbije 21, Poljske in Rusije 20, iz Štajerske, Koroške, Bukovine in Ogerske se sme računati kakih 200 slovanskih študentov, tako da se sme šteti 1300 slovanskih vseučilišnikov na Dunaji. Za teh 1300 Slovanov je na dunajskem vseučilišču 11, reci celih enajst predavanj o slovanskem jeziku in samo dva učitelja: Miklošič in Šembera. Za to pa je cela kopa velikonemških profesorjev, ki vsako priliko porabijo v slavljenje Nemštva in Nemcev na stroške Slovanov!

* (Era korupcije) se, ne po krivici, imenuje novejši čas v Avstriji. V zadnjem času se je zopet nekoliko stvari odkrilo, ki kompromitirajo upraviteljstvo. Železnica od Lvova do Černovica, katere najodličnejši upravni svetovalec je bil Giskra, je na eni strani tako slabo stavljena, da se je na njej vedno nesreč bati; na drugi strani pak je generalni direktor te železnice Ofenheim z upravnim svetom vred, z dohodki Lvovsko-černoviške železnice toliko na kvar državi in tudi akcijonarjem — sebi pa v masten dobiček — ravnal, da je trgovski minister Banhans našel povod svojo nadzorovalno pravico rabiti in železnici s sekvestracijo žugati, ako se denarno gospodarstvo ne popravi pri njej. Vsled tega je Giskra iz upravnega sveta izstopil, Ofenheim pak Banhansu drzno nasprotuje, take da je vprašanje nastalo: Banhans ali nadaljevanje sleparstva? Sekvestracija je že izvršena. To, da je ustavoverni Banhans proti Giskri v zagrajo stopil, to znači, da je goljufiga pri Lvovskočernoviški železnici do vrhunca dospela. — Drugo „odkritje“ zadeva vojaško upraviteljstvo. Gališki Judje so namreč veliki neprijatelji vojaške službe, ki nij „košer“. Vsled tega so se z raznimi nečistimi sredstvi znali oproščevati vojaštva in vojaško upraviteljstvo je iskalo sredstev, kako nemogoče storiti odtegotanje Judov od vseobčne brambovske dolžnosti. Nuchim Karmelin se je v tem ponudil načelniku stanislavske komisije za nabiranje vojaških novincev majorju grofu Ludolfu rekoč, da hoče odkriti vse delovanje „društev za podkupovanje vojaških komisij,“ samo treba je, da se grof Ludolf in komisija podkupljivo kaže. To se je zgodilo in Nuchim Karmelin je podkupnega denarja nabral 15.900 gl. Za njegovo delo-

vanje je vojaško ministerstvo dalo Karmelinu mesečno plačo, ker je mislilo, da bode res odkril vse zvižaje, s katerimi si gališki Judje dobivajo oproščenje od vojaštva. Razkrila se je v resnici grozna korupcija med gališkimi Judi, a Nuchim Karmelin in tudi vsa vojaška komisija se nij samo kazala podkupljivo, nego je onih pod predličjem podkupljivosti dobljenih denarjev, kakor se kaže, nekoliko v resnici v svoj žep vtaknila. Vsekako pa je Nuchim Karmelin in njegov tovariš Manes Margules mnogo onih podkupnih denarjev za sebe pridržal in za to je z 78 udeleženci tožen pri okrožni sodnji v Stanislavu. Obravnava proti njemu se pak tako razvija, da jako neugodno osvetljuje vse vojaško upraviteljstvo, zarad česa so dr. Roser, dr. Pelz in dr. Poklukar v cislajtanski delegaciji vojnega ministra Kuhna o tej stvari interpelirali. Kuhnov odgovor še nij znan. Ne glede pak samo na nedostatke v vojaškem upraviteljstvu, kaže ta dogodba, kako strašno je gališko judovstvo korumpirano in to ljudstvo, skrbče edino le za svojo korist, je edini steber ustavovernstva v Galiciji!

* („Mednarodna liga miru.“) Tako se zove društvo, ki teži na odpravljeno vojsk in bojov in hoče, da se prepri med narodi mirno reše. Ona liga je imela te dni shod v Luganu, kjer je bilo med drugim skleneno, da imajo vsi sodni, upravni in zakonodavni ura i voljeni biti po vseobčnem glasovanju. Federativni ustroj držav po mislih lige republik najljub ugaia. Liga bode z vsemi silami potegovala se za uvedenje mednarodnih mirovnihi sodnij; edino sredstvo za odstranjenje vseh vojsk in bojov med narodi, je po nazoru lige republikanska federacija narodov pod naslovom „Zedinjene države evropske“. Lepe — ideje in ideali!

* (V Kragujevci) je 6. t. m. v nazočnosti kneza Milana bila odprta poljedelska razstava. Narod je kneza navdušeno pozdravil.

* (Kozaki) so se prvič prikazali proti koncu 15. stoletja ob Dnepru in Donu. Pozneje so se razširili do Črnega morja, ob Volgi proti Uralu in so Sibirijo Rusiji pribojevali. Leta 1570 je Ivan Grozni potrdil pravice Kozakov, ki so zato pod oblast cara stopili. Peter Veliki je imel že 15.000 Kozakov v svojej vojski. Katarina II. je v prvič ustrojila polke med kozaki, ki so bili v 6 sotnij (kompanij) razdeljeni. Katarinin naslednik Pavel je imel 41 kozaških polkov. O Krimski vojski je bilo 151 polkov, 15 in pol batalijonov in 27 baterij, vkup 280.000 Kozakov v službi. Sedaj je 10 kozaških vojsk, ki štejejo v miru 129 polkov po 6 ali 4 sotnije, 25 bat. onov, 27 baterij in 4 eskadrone pri gardi. S 17. letom je Kozak vojaški dolžnosti podvržen; služiti mora vsak 22 let. Oficirji pri Kozakih morajo biti 6 let prostaki. V miru služi samo tretji del Kozakov, o vojni pa vsak.

* (Boj z volkom.) Beremo v „Črnogorec“: Nedavno na padne nekemu človeku iz Bratonožic v Črni gori volk v kozji hlev in nekoliko koz pokolje. Volk se je to dopalo, pa i drugo noč pride in udari v hlev, ali ta pot nij imel dobre sreče. En črnogorski dečko iz familije, kateri so bile koze lastina, opazi roparja, ko je skočil med koze, pa tudi on za njim skoči. Volk pusti koze. se obrne na svojega človeškega protivnika, ki nij imel nobenega orožja. Volk se spne ob fantu, da bi ga za vrat zagrabil, a junaško Črnogorče ga hipom prime z rokama za vrat in stisne na vso moč. Zdaj se začne živ boj na življenje in smrt, volk vleče, dečko vleče in davi. Volk s kremplji raztrga fantu obleko, srajco in meso od života, a ne da se momče črnogorsko, temuč davi dokler volku sape ne zmanjka. Volk je bil eden največjih. Dečko je star 16 let in je učenec prve normalne klase.

(Največja mesta v Evropi glede na število prebivalstva) so: London s 3.251.800, Pariz z 1.794.300, Dunaj z 833.855, Berlin z 825.389, Vratislava z 208.025, Draždani s 177.089, München s 169.478, Köln s 129.223 prebivalci.

Delniško društvo „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

VI. izkaz o vplačilih na delnice „Narodne tiskarne“.

(I. izkaz je v št. 42. in 43., II. v št. 64., III. v št. 75., IV. v št. 90., V. v št. 102. letošnjega tečaja.)

Do konca tega meseca vplačali so na svoje delnice:

A. Vse.

Gospod Bradaška Franjo v Varaždinu.

- „ Candolini Vojteh v Velikih Laščah (vnovič).
- „ dr. Dolence Hinko v Ložu.
- „ Dekleva Franjo v Trstu.
- „ dr. Ipavec Gustav v Št. Jurji.
- „ Jug Andrej na Rečici.
- „ Jelovšek Martin v Mariboru.
- „ Koestl Josip v Ljubljani.
- „ Krisper Franjo v Kranji.
- „ Kobler Alojzij v Litiji.
- „ Knez Slavoljub v Št. Lenartu.
- „ Kastelic Franjo v Trstu.
- „ Kurent Makso v Trstu.
- „ Kalister Franjo v Trstu.
- „ dr. Žan Kajetan v Ptui.
- „ Kotnik Franjo na Vrhniki.
- „ Levičnik Vojteh v Sl. Bistrici.
- „ dr. Melč Janez v Gradcu.
- „ Morić Makso v Mariboru.
- „ Pleše Franjo Andrija v Trstu.
- „ dr. Pogačnik Ferdo v Beču.
- „ Ravnikar Franjo v Ljubljani.
- „ Tratnik Filip v Rudolfovem.
- „ Tavčar Karel v Ljubljani.
- „ Truden Miha v Trstu.
- „ Tomšič Jarnej v Trstu.
- „ Žvanut Mato v Trstu.

B. Tri obroke.

Gospod Klavžar Ernest v Gorici.

- „ Kobal Peter na Sedli.
- „ dr. Kopač Josip v Zagrebu.
- „ Kolman Franjo v Ljubljani.
- „ Kovač Janez v Mariboru.
- „ Lavrič Franjo v Rakeku.
- „ Lavrič Jurij v Rakeku.
- „ Naglič Rudolf v Loki.
- „ dr. Poklukar Josip v Ljubljani.
- „ dr. Papež Franjo v Ljubljani.
- „ dr. Radej Franjo v Mariboru.
- „ Turk Hugon v Ljubljani.
- „ dr. Vojska Andrej v Rudolfovem.
- „ dr. Žigon Anton v Gorici.

C. Dva obroka.

Gospod Schrei Anton na Viču.

- „ Zupan Ivan na Reki.

D. Prvi obrok.

Gospod dr. Janežič Valentin v Celovcu.

- „ Mazek Anton v Šmarji.

Tisti p. n. delničarji, kateri še niso popolnoma vplačali svojih delnic, naj ne blagovolijo prezreti, da bo

15. dan oktobra t. l. vplačati poslednji obrok.

V Ljubljani 30. dan septembra 1872.

Peter Grasselli,
blagajnik delniškega društva
„Narodna tiskarna“.

Novi Maticni udje

ki so k Matici pristopili pred zadnjim zborom so ti-le:

Dr. Ribič v Mariboru, dr. Unterlugauer v Karlovcu, dr. Babnik v Mariboru, dr. Koceli v Mariboru, dr. Glančnik v Mariboru, dr. Ipavec v Mariboru, dr. Ravš v Mariboru, prof. Robič v Mariboru, dr. Šifrer v Ljubljani, dr. Fon v Zagrebu, drd. Waingerl v Zagrebu, dr. Gregorič v Ptui, dr. Poznik v Kranji, dr. Sadnik, dr. Modrinjak v Mariboru, dr. Ferk v Mariboru, prof. Žitek v Ptui, dr. R. Rojic v Gorici, France Šuklje kand.

prof. v Ljubljani, Pfeifer Viljem posestnik na Krškem, Krisper Raimund trgovec v Kranji, Rajč Anton profesor v Mariboru, Jelovšek Martin v Mariboru, Belebil Al. posestnik v Mariboru, Urbanič posestnik v Mariboru, Klavs Dragotin not. koncipient v Mariboru, Klobučar Anton pravnik v Mariboru, Koebek odvet. uradnik v Mariboru, Božnik Fr. bilježniški uradnik v Mariboru, Divjak Franc bilježniški uradnik v Mariboru, Sadnik R. trgovec v Mariboru, Orešec Fr. prof. Celji, Gruden Ivan c. k. uradnik v Ljubljani, Orožen Franc osmošolec v Celji, Delniško društvo „Narodna tiskarna“ v Ljubljani, Uredništvo „Slov. Naroda“ v Mariboru, Uredništvo „Zora“ v Mariboru, Tiskarna Fr. Skaza in dr. v Mariboru, Oset Blaž posestnik pri sv. Jurji, Bezenšek Anton sedmošolec v Celji, Miheljak Mart. c. k. notar v Celji, Baš L. sodelavec „Slov. Naroda“ v Mariboru, Lorber Miroslav notarski uradnik v Mariboru, Ferž J. učitelj v Mariboru, Glaser Karol prof. v Ptui, Borstner M. prof. Celovcu, Vučnik Dragotin prof. v Varaždinu, Kosèr Maks, odvet. koncip. v Mariboru, Pegam Anton lekarski praktikant v Rudolfovem, Rizzoli Dominik trgovec v Rudolfovem, Kalčič Anton v Rudolfovem, Oblak Valentin v Rudolfovem, Vencajz Ivan c. k. sodniski avskultant v Rudolfovem, Jak Avgust trgovec v Ljubljani, Ledenik Alfred trgovec v Ljubljani, Goričnik Franc, trgovec v Ljubljani, Iber Ivan trgovec v Ljubljani, Kastelic Franc v Rudolfovem, Berbuč Jan. odgojitelj v Trnovem, Skočir Avgustin duhoven v Umagi v Istriji, Jugo M. župnik v Materadi pri Umagi v Istriji, Jeraj M. posestnik na Rečici (Mozirje), Stiglic Franc posestnik v Letuši (Mozirje), Drazgo Franjo trgovec v Mozirji, Goričar Anton poštar v Mozirji, Stant Anton posestnik na Račiči (Mozirje), Presečnik Gregor bogoslovec v Mozirji, Cesar Andrej podobar v Mozirji, Ripšelj Andrej trgovec v Celji, Vrečar Anton vrtnar v Celji, Cilenšek Jožef pismonoša v Celji, Koželj Mat. notarski koncip. v Celji, Weis Josip učitelj v Celji, Drobnič Ivan posestnik na Laškem, Gorišek Gašpar medicinar v Celji, Veršec Anton v Zagrebu, Fogl Emil v Zagrebu, Modic F. v Ljubljani, Cerkl Jos. v Ljubljani, Kristan Anton učitelj pri sv. Štefani (Šmarje pri sv. Jurji), Rode Franc v Ljubljani, Roš Sebastian inženir v Vrbovskem (Ogulin), Tomšič Franjo inženir v Vrbovskem (Ogulin), Urek Ivan posestnik v Globokem (Brežice), Mohorčič Josip v Stari vesi pri Vidmu, Podvinski Franc na Blatnem pri Vidmu, Jerman Josip c. k. okr. komisar v Brežicah, Levičnik Vojteh c. k. adjunkt v Slov. Bistrici, Vurnik Jan. v Radolici, Vrečar Kaspar učitelj v Teharjih pri Celji, Deisinger Jurij trgovec Loki, Gusel Jan. trgovec v Loki, Golob Gašpar posestnik v Loki, Homan Josip posestnik v Loki, Karlin Davorin modroslovec na Dunaji, Hafner Jak. prof. v Loki, Hafner Anton rudarski uradnik v Železnikih, gospa Deisinger Mariana v Loki, gospa Deisinger Teresia v Loki, gospa Sušnik Ivana v Loki, Podobnik Franjo učitelj v Ljubljani, Škerlj Ivan pravnik na Dunaji, Golob M. trgovec v Ljubljani, Hribar Ivan knjigovodja „Slavije“ v Ljubljani, Hribar Franc posestnik na Križu pri Kamniku, Kristan Jos. glavni zastopnik „Slavije“ v Ljubljani, Janovsky Ivan uradnik banke „Slavije“ v Ljubljani, Stopar Anton uradnik banke „Slavije“ v Ljubljani, Planinec Franc uradnik južne železnice v Ljubljani, Benedičič Franc uradnik južne železnice v Ljubljani, Zupančič Ivan bilježniški uradnik v Ormuži, Ljutman M. stud. philos. v Gorici, Pravdič Josip prof. v Mariboru, Rošker Jan. učitelj v Mariboru, Filipič J. učitelj v Mariboru, Zorko Štefan medic. v Slov. Bistrici, Wagner Franc poštni odpravnik v Slov. Bistrici, Drnjac Vekoslav učitelj v Slov. Bistrici, Moge Mihael učitelj v Slov. Bistrici, Bežan Matej bilježniški uradnik v Slov. Bistrici, Kmetič Josip trgovec v Slov. Bistrici, Ulrih Fred. odvetn. koncip. v Krškem, Maurer G. posestnik na Raki pri Krškem, Šusteršič Mat. posestnik v Krškem, Knez Franc c. k. adjunkt v Krškem, Žark Hinko mestjan v Krškem, Ellmayer Gašpar posestnik v Lješah

(Prevali), Gostenčnik Ivan trgovec v Lješah (Prevali), Lipold Marko J. rudarski uradnik v Lješah (Prevali), Vigele Ferdo posestnik v Ziljski Bistrici na Koroškem, Kurinčič Jan. bogoslovec v Kobaridu, Bele Jan. korektor v Ljubljani, Klemence Fr. v Zalogu, Arko Albin žurn. v Ljubljani, Roje Vekoslav v Trstu, Potočnik Martin učitelj na Trati, Kervarič Giuro učitelj na Trati, Zupan D. železniški uradnik v Trstu, Sajovic Matija inženir Oberseeland, Pernišek Blaž učitelj v Gorici, Lavrič Josip učitelj v Voitsbergu, Jarc Valentin učitelj v Reichenburgu, Lipovec Anton učitelj v Ljubljani, Gerčar Andrej učitelj na Čateži, Legat Andrej učitelj v Zagorju, Starec Matija učitelj v Šentjurji pri Šmarji, Kovač Franjo učitelj v Zatičini pri sv. Vidu, Navratil Anton, zasebnik v Metliki, Oset J. S. trgovec na Vranskem, Okrajna knjižnica na Vranskem, Mörtl Franc c. k. notar na Vranskem, Bostjančič Ivan N. učitelj na Vranskem, Gustin Franjo župan v Metliki, Škofic L. c. k. davkar v Metliki, Orel Viktor rudarski oskrbnik v Kamniku, Polak Josip meščan v Kamniku, Rode Josip meščan v Kamniku, Fröhlich Tone meščan v Kamniku, Klavder Janez meščan v Kamniku, Tomše Franc učitelj v Kamniku, Orel Josip trgovec v Kamniku, Turkuš Tone stud. philos. v Gradcu, Valenčak Josip v Narinu pri Trnovi, Tobias Jan. posestnik v Ptui, Wegscheider Hugo trgovec v Ptui, Švaršnik Franc trgovec v Monsbergu (Ptui), Ferk Josip učitelj v Ptui, Papler Franjo učitelj v Polhovem Gradcu, Tomič Petar prof. v Karlovcu, Zarnik M. učitelj v Kropi, Hrvat G. učitelj v Kranji, Furlan Franjo posestnik v Metliki, Gangel Lavoslav posestnik v Metliki, Megiser posestnik v Metliki, Premar posestnik v Metliki, Horačik posestnik v Metliki, Fleišman posestnik v Metliki, Stupar posestnik v Metliki, Habjan posestnik v Metliki, Ulpič posestnik v Metliki, Gust. Potočnik učitelj v Žavci, dr. Josip Tarbauer v Žavci, August Senica posestnik v Žavci, Rudolf Žuža posestnik v Žavci, Jan. Hauenbihler posestnik v Žavci, Josip Širca posestnik v Žavci, Miroslav Širca posestnik v Žavci, Ernest Širca trgovec v Žavci, Adolf Bratanič v Žavci, Josip Tischler v Žavci, Premerl Ljudevit železn. uradnik v Gorici, Pilpah Franjo pl. stotnik v miru v Gorici, Žbona Anton železn. uradnik v Gorici, Makuc Stefan mlinar v Pevmi, Persolja H. učitelj v Žabljah, Uršič G. učitelj v Žabljah, Robič poštni uradnik v Žabljah, Ferfila Anton kupč. opravnik v Žabljah.

(In to je „Chabrus“ ? ! Uredn.)

Listnica uredništva: G. D. H—ik v Lj. Blagovolite se oglašiti pri uredništvu.

Čestitim bralcem v Ljubljani.

Slavno predsedništvo c. kr. deželne vlade v Ljubljani je g. M. Golobu, trgovcu na velikem trgu tukaj, dne 7. oktobra 1872, št. 1401 dovolilo „sprejemati v mestu Ljubljani naročila na politični list „Slovenski Narod“, tiskan in izdajan od društva „Narodna tiskarna“ in prodajati ta list v svoji štacuni na velikem trgu,“ na kar pozornost čestitega občinstva obračamo.

Loterijske številke.

Na Dunaji 5. okt.: 46, 15, 49, 55, 30.
V Gradcu 5. okt.: 64, 25, 79, 42, 7.

Dunajska borska 9. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gld. 40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 „ 65 „
1860 drž. posojilo	102 „ 25 „
Akije narodne banke	9 „ 01 „
London	108 „ 85 „
Kreditne akcije	328 „ 20 „
Napol.	8 „ 75 „
C. k. cekini	5 „ 24 „
Srebro	101 „ 60 „

Dva pisarja!

Katera s pričali dokazati moreta, da sta v odvetniški ali vsaj v sodnijski manipulaciji izurjena, trezna in slovenskega jezika zmožna tudi v pisavi, dobila takoj stalno službo. Pisma naj se pošljejo do 30. tega meseca podpisanemu.

Dr. Janez Orosel,
odvetnik v Šmarji pri Jelšah.
(St. Marcin bei Erlachstein Untersteiermark
pr. St. Georgen Südbahn.)
(194—2)

Oznanilo.

Pri enorazredni ljudski šoli v Ljubnu se ima nadomestiti učiteljska služba z letno plačo 405 gl. in užitkom naturalnega stanovanja.

Prosilci za to službo morajo svoje prošnje obložene s postavnimi dokumenti in z dokazom popolnega znanja slovenskega jezika, do najdalje 20. oktobra pri krajnem šolskem svetu v Ljubnu oddati.

Od okrajnega šolskega sveta v Gornjem gradu
19. septembra 1872.
Predsednik: **Franz** m. p.
(195—2)

V dekliški učilnici v Postojni

gospodičine Karoline Margreiter-jeve, kateri je ministerstvo nauk pravico javnosti podelilo, z nemškim učenim jezikom, se prične poduk 1. dan vinotoka t. l. — Učijo se tukaj vsi predmeti normalnih šol, potem ročna dela, fizika, gospodinjstvo, zemljepisje, zgodovina sveta in na zahtevanje italijanski jezik. Tudi se prevzamejo deklice v celo oskrbovanje.
(192—3)

brez zdravila

Na prsih in pljučah

bolani se po naravnem potu tudi v obupnih in od zdravnikov za neozdravljive razglašeni slučajih radikalno ozdravljajo brez zdravila.

Po natančnem popisu bolezni pove pismeno več

Dir. J. H. Fickert, Berlin.
Wall-Strasse No. 23.
Honorar 5 gld. a. v., ki se naj pismu priloži.

brez zdravila

(162—11) brez zdravila

(171—6)

Prva javna višja
trgovska učilnica
na Dunaji, Pratterstrasse Nr. 32.
CARL PORGES, direktor.
Predavanja se začnejo početkom oktobra, vpisovanje bode od 26. septembra naprej. — Programe po direkciji.
Carl Porges, direktor.

Bolnim in bolehnim!

priporoča **M. Golob,**

na glavnem trgu, nasproti magistrata v Ljubljani, svojo mnogo založeno prodajalnico splošnih zdravilskih oddelkov, medicinskih specialitet in dišav, n. pr.:

Razne esence, za izdelovanje žganih pijač, ruma, slivovica, Čaji in zelišča, rozolije, vanilije i. t. d.

Čisto ribje olje, zoper vsakovrstne bolezni na prsih, v želodcu, v krvi i. t. d.

Čisto ribje olje, poseben pripomoček proti jetiki.

Za čiščenje krvi in zoper trganje: Pagliano-Syrup; — ova štupa; — Karlsbadská sol; — Holloways'ove pilulke in mazilo, Redlinger-ove pilulke; — Španjski čaj; — Köller-jev čaj; — Mayr-jev čaj in balzam i. t. d.

Za želodec: Sladovi izlečki, sirupi, čokolade, bonboni, beli prsni sirup Mayr-jev; — Koenig-Trank i. t. d.

Za usta in zobe, kožo in lase: Anaterinova voda; prah za zobe, bel, rudeč in črni; — razna mijla ali žajfa: kokus-orehova; — mandelnova; — cvetličan; — sladovo; — glycerin-ovo; — zeljščino; — Theer; — žvepljeno; — spermacet, mijlo za briti; — pomade: bele, popelneve, iz china-skorje; dišeča olja in parfum.

Pri gospodarstvu: Benzin, voda za madeže iz obleke odpravljati; — izleček iz mesa, s kojim se da napraviti okusna juha; — črnilo za perilo zaznamovati; — štupa za konje, goveda in prasce; — testo zoper podgane in miši; — prah in voda zoper sitne mrčesi.

Jako fini ruski in kineški čaji; — pravi rum jamaica.
NB. Izpisek vseh družih oddelkov se dobi ali tudi po pošti pošilja brezplačno.

Obilnemu obiskanju se priporoča

M. Golob,

(197—1) na glavnem trgu, nasproti magistrata v Ljubljani.

Vsled akutnih izpuškov na koži, tifusa, dolgotrajnih napadih mrzlice izvenredno oslabei in malokrvni

popolnem ozdravijo

po Hoffovih sladovih preparatih*) po zdravnikih zaukazovanih.

Osek. 2. avgusta 1872. Med mojimi bolniki je tudi ena šestletna deklica, ki je vsled akutnih izpuškov, tifusa in dolgotrajnih napadih mrzlice izvenredno oslabela in malokrvna postala. Zaukazal sem Vašo **sladovo zdravilno čokolado** in moram pritrditi, da njeno rabljenje **izvrstno ugoden učinek** ima in je mala deklica **vidno boljša** in se zdaj popolnem dobro počuti.

Od tedaj sem Vaše preparate v večih slučajih z **najboljim uspehom** rabil in Vas prosim, da mi zopet s poštnim povzetkom dva funta sladove zdravilne čokolade v tablah 2. sorte in en paket prsnih sladovih bonbonov doposlata blagovolite.

Dr. A. Lobmayer,

opérateur in železniški zdravnik.

Duna szekesö, 11. julija 1872. Prosim, da pošljete šest steklenic sladovizlečnega zdravilnega piva gospodu Antonu Uglečiču tukaj.

Dr. Mayer, nadlečnik.

*) Centralna zaloga na Dunaji, Kärntnering 11.

Od novembra naprej Kolovratring 3.

Zaloga v Ljubljani pri gosp. Martinu Golobu. — V Ipavi pri gosp. Ant. Déperis-u.
(198—1)

Oznanilo.

Na dvorazredni ljudski šoli v Št. Pavlu pri Preboldu v šolskem okraji celjskem — sredi lepe Savinjske doline — je izpraznena služba podučitelja z letno plačo 300 gld. in prostim stanovanjem. Prosilci naj položijo svoja, z dokazi o popolnem znanju slovenskega jezika obložena prosila najdalje do 20. oktobra 1872 pri krajnem šolskem svetu Št. Pavlskem.

Okrajni šolski svet v Celji, 24. septembra 1872.

(193—3)

Predsednik: Emil Franc l. r.

Govin & Sohn v Manchesteru.

Dežni plašči.

Potovalcem, gospodarjem ali železniškim uradnikom in sploh vsem tistim, ki so dežu izpostavljeni, priporoča se prav angleški **dežni plašč**, is novozboljšanega, nerazdrljivega, nepremočljivega blaga. Ti plašči presegajo v eleganci in trpečnosti vse druge do zdaj izdelovane. Opomniti se mora, da so ti brez vsega šiva, torej niso popravljanju podvrženi, in so tako narejeni, da se dajo tudi pri lepem vremenu na drugi strani kot elegantna vrkna suknja rabiti.

1 kos v navadni velikosti 42 palev dolg velja 10 gld.
vsaka daljša 2 palca veljata 1 gld. več.

Kapuce veljajo kos 1 gld.

Glavna Zaloga fabrike Govin & Sohn v Manchesteru.

Luč	lepa	Luč	dobra	Luč	cena.
Najnovejše petrolejske varnostne svetilnice z najboljšje konstruiranim metuljevim branilnim lučnikom (1 plamen daje 6 svečnih luči), neprepirno najlepša svečava in vendar 50 percentov prihranbe proti vsakemu drugemu svetilu. Da se ne bi bilo bati konkurence, so cene noslišano nizko postavljene. Za najboljšo kvaliteto se garantira.					
1 kuhinjska svetilnica s steklom in stenjem (doht) vred	kr. 45,	60.			
1 kuhinjska, stenska ali viseča svetilnica, kompletna	kr. 85,	gld. 1.20, 1.80.			
1 čedna sobanska svetilnica, celo kompletna	gld. 1,	1.20, 1.50, 1.80.			
1 najlepše oprave	gld. 2,	2.50, 3.			
1 salonska svetilnica, bogato dekorirana, superfina	gld. 4,	5, 6, 8, 10.			
1 svetilnica za studiranje ali delo z zastorom	gld. 1,	1.50, 2.			
1 stenska svetilnica za hleve, prednje sobe itd.	kr. 90,	gld. 120.			
1 viseča	"	" 90,	" 1.50, 2.		
1 " " " fabrike, delavice, poslovnice	gld. 2,	2.50, 3.50.			
1 " " " obednice s škripeem, prečna	gld. 5,	8.			
1 " " " najfinejša sorta, bron pozlačen	gl. 15,	20, 25.			
Cene svetilnic se razumevajo kompletno s stenjem in steklom vred.					
1 svetilničin zastor, majhen, srednje fin	kr. 5,	fin kr. 10, najfinejši kr. 15.			
1 " " " srednje velik, srednje fin	kr. 25,	fin kr. 35, najfinejši kr. 45.			
1 vate svetilničnega stenja	kr. 4,	6, 8.			
1 škarje za svetilnico, jeklo	kr. 25.				
1 zastorodržec (branič, da zastor ne zgori)	kr. 5.				
1 cilindrobranec (brani, da steklo no počí)	kr. 10.				
1 mehaničen cilindročistec	kr. 20.				
1 podstava za svetilnico, najlepša	kr. 20,	30.			
1 svetilnica čepica, v najlepših oblikah	kr. 15,	25, 35.			
1 škripec za viseče svetilnice	gl. 1.40,	1.80, 2.20.			
1 steklen cilindar	kr. 4,	5, 6.			
1 steklena krogla	kr. 20,	25, 30.			
1 plehasta posoda za 1 funt petroleja	kr. 30,	za 2 funta 50 kr.			
Kupci en gros dobijo rahat.					
A. Friedmann,					
Dunaj, Praterstrasse 26, parterre & 1. nadstropje.					
Luč lepa					

(185—5)